

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 11. junija 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 66.

Konferenca zbornic v Splitu.

V torek in sredo se je vršila v Splitu redna letna konferenca naših zbornic. O programu konference smo poročali v predzadnjem »Trgovskem listu«. Priobčujemo danes sklepe te konference, ki je določila principe za stališče zbornic v raznih važnih vprašanjih.

Konferenca je ob koncu razprav sprejela naslednjo resolucijo:

Po vsestranskem proučevanju temeljnih vprašanj, koja bi se morala urediti v novem obrtnem redu, je redna letna konferenca vseh gospodarskih zbornic naše kraljevine, ki se je vršila 7. in 8. junija 1927 v Splitu, sklenila naslednjo

resolucijo:

Ena izmed najnujnih in važnih potreb našega narodnega gospodarstva je izenačenje obrtnega zakonodavstva. S tem poslom je treba takoj začeti. Pri tem se mora imeti v vidu tako sedanjost kakor bodočnost, to je kakor potrebe in običaje posameznih krajev, tako tudi potrebo zgrajenja čim harmoničnejšega in čim naprednejšega narodnega gospodarstva, sorazmerno z interesi naroda in države.

Upoštevajoč te principe smatra konferenca, da se mora v novem obrtnem redu uzakoniti naslednje ideje:

1. Nosilci obrtne oblasti I. stopnje morajo biti gospodarske zbornice, ker so te tako v strokovnem kakor tudi tehnično - administrativnem oziru najbolj pripravne za pravilno in hitro izvrševanje teh funkcij.

2. Splošni predpogoj za vse obrte (trgovska, obrtna in industrijska podjetja) mora biti pismenost.

3. Popolni dokaz strokovne usposobljenosti se mora uvesti tako za obrt, kakor tudi za trgovino in zlasti za one stroke, koje so v zvezi z zunanjo trgovino.

4. Koncesijski sistem se naj predvidi samo tam, kjer to zahtevajo važni zdravstveni, varnostni, moralni, socialno - politični in drugi javni oziri.

5. Izvrševanje obrta se razume vedno za določeno mesto, ki je obenem tudi mesto bivanja obrtnika. Vsak obrtnik mora imeti tudi določen lokal za izvrševanje svojega obrta.

6. Obrtni zakon mora določiti meje med domačo obrtnostjo in domačo industrijo ter zakonsko urejenim obrtom.

7. Ponudba blaga odnosno dela se sme vršiti samo v stalnih lastnih poslovnih lokalih, razen pri obrtih, ki se po svoji naravi ne morejo izvrševati na tak način.

8. V svrhu reorganizacije celokupnega vprašanja sejmarnstva in v interesu narodno - gospodarskem, štednje, zdravja in štednje na času je treba:

a) vse blagovne sejme popolnoma ukiniti;

b) živinske sejme dovoliti samo v mestih, kjer to zahtevajo narodno-gospodarske razmere in to na podlagi mnenja in v sporazumu s pristojnimi gospodarskimi zbornicami.

Na takih sejmih se sme trgovati samo z veliko in malo živino, s podeželskimi produkti in obrtniškimi izdelki, ki so s poljedelstvom in živinorejo v najožji zvezi, s predmeti domače in-

dustrije in domače obrtnosti v smislu obrtnega reda.

9. Krošnjarenje se dovoli izjemoma samo invalidom, nesposobnim za drugi zaslužek in osebam iz krajev, v zakonu izrečno navedenih, kjer je to stari običaj in gospodarska potreba in to samo s predmeti, ki jih bo zakon natančno določil.

10. Obrtniki smejo bodisi sami, bodisi potom svojih strokovno kvalificiranih nameščenec (trgovskih potnikov) opremljenih z oficijelno legitimacijo, nabirati naročila pri obrtnikih tudi izven stajališča svojega obrta, ki imajo v svojem obratu predmete, za katere se nabirajo naročila. Pri takem nabiranju naročil se sme nositi s seboj samo vzorce blaga, koje se ponuja, toda nikakor ne blago za prodajo.

11. Šolska vzgoja postane obvezna za vajence in treba je, da se jo organizira na strokovni podlagi, tako da bi s tem dobili vajenci potrebno izpolnilo v svoji praktični usposobljenosti v delavnici odnosno v obratovališču. Ravnotako se mora po mogočnosti deliti šole po obrtih odnosno sorodnih obrtih in uvesti enoten pouk za vse enake vrste šol; odnošaje med vajenci in pomočniki na eni strani in lastniki obratovališč na drugi strani, v kolikor stoje v neposredni zvezi s predpisi obrtnega zakona, se mora točno urediti v tem zakonu.

12. Reševanje sporov, nastalih iz delovnega razmerja med lastniki obratovališč in njih pomožnim osebjem brez ozira na vrednost spora je poveriti obrtnim sodiščem (sodiščom dobrih ljudi) sestavljenim iz poklicnega sodišča in sodnika - lajka iz skupine poslodavcev in skupine pomožnega osebja. Ta sodišča je osnovati pri vsakem prvostopnem sodišču (okrožno sodišče, sodni stol) in po mogočnosti tudi pri srezkih sodiščih. Rešitve teh sodišč so izvršne razen v sporih o vrednostih nad 1000 Din, v katerih obstoji pravica pritožbe na apelacijsko sodišče kot sodišče II. stopnje, kojega rešitev je izvršna.

13. Vsi gornji principi morajo imeti tudi izjeme, toda te izjeme morajo biti omejene izključno na neobhodne.

14. Razen gornjih želj, ki jih je vnesti v novem obrtnem redu, podčrta konferenca zlasti potrebo in željo, da se bodisi v tem zakonu ali v specialnem zakonu izdajo potrebne odredbe glede pobijanja nelojalne konkurence v vseh njenih oblikah.

Trgovski in obrtniški zbornici v Splitu se poverava, da predloži to resolucijo z referati g. ministru trgovine in industrije.

Glede izvozniskega kongresa je konferenca zbornic sklenila, da bi se naj poleg obligatnih točk dnevnega reda, ki se tičejo predvsem ugotovitve količine izvoza za prihodnjo sezono in mer, ki jih je treba že sedaj podvzeti glede izvoza, še razpravljalo 1. o vprašanju svobodne produkcije in izvoza tobaka ter 2. o vprašanju o osnutku rudarskega zakona. Referat in koreferate imajo glede prvega vprašanja zbornice iz Škoplja, Sarajeva, Splita, glede drugega zbornice Split, Ljubljana, Sarajevo in Beograd.

Glede prihodnje redne konference zbornic se je sklenilo, da bi se naj vršila junija 1928 v Osijeku.

Na konferenci sta zastopala ljubljansko zbornico namestnik komisarja g. Ivan Ogrin in konzulent zbornice g. dr. Josip Pretnar.

Ustanovitev Gospodarskega sveta.

Končno bomo prišli do ustanovitve važne institucije, ki jo nujno zahteva jo že leta in leta vsi gospodarski krogi. Toda smo z uredbo, o koji ravno kar čujemo, dobili gospodarski svet, ki bo mogel funkcionirati tako kakor smo si mi predstavljali? Poglejmo sestavo novega sveta:

Na temelju čl. 314. finančnega zakona je ministrijski svet sprejel uredbo o ustroju Gospodarskega sveta pri ministru za trgovino in industrijo.

Naloga tega sveta je, da na zahtevo resortnih ministrov daje svoje mnenje in da stavi predloge o vprašanjih, ki se tičejo gospodarske, socialne in finančne politike države. Gospodarski svet bo štel 30 članov. Postavlja jih trgovinski minister na predlog trgovinskih, obrtniških in industrijskih zbornic ter drugih gospodarskih organizacij.

Posamezne zbornice so zastopane tako: Trgovska, industrijska in obrtniška komora v Beogradu, pošlje v gospodarski svet vsaka po enega člana. Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu 3 člane, in sicer po enega za trgovino, industrijo in pomorstvo, Sarajevska zbornica dva člana, in sicer po enega za trgovino in obrt, ostale zbornice pa pošljejo v gospodarski svet samo po enega člana.

Dalje dobi mesto v Gospodarskem svetu en član na predlog Centrale industrijskih korporacij v Beogradu, en

član na predlog Udruženja rudarskih podjetnikov v Beogradu, en član na predlog Udruženja bank v Beogradu, en član iz Zveze denarnih zavodov in zavarovalnih družb v Zagrebu, en član Glavnega združnega saveza v Beogradu, en član Glavnega saveza srbskih zemljoradniških zadrug v Beogradu, en član Hrvatskih zemljoradniških zadrug v Zagrebu, en član Zdržne zveze v Ljubljani, en član Saveza zemljoradniških zadrug v Sarajevu, en član se pa imenuje na predlog Centralnega tajništva delavskih zbornic. Razen tega lahko vsi ministri gospodarskih resortov predlagajo po enega zastopnika, ki bo ravnopraven z ostalimi svetniki. Člani Gospodarskega sveta se postavljajo za dobo enega leta. Služba je častna. Svetniki imajo pravico do brezplačne vožnje na državnih železnicah in parobrodih. Svet se sestavlja na poziv trgovinskega ministra, ki določa tudi dnevni red.

Za interese celokupne trgovine, industrije in obrti v Sloveniji naj bo tedaj poklican v to važno gospodarsko institucijo samo en član. Menimo, da pomeni to skrajno preziranje gospodarskih interesov Slovenije in da nikakor ne bi mogli mirno sprejeti tako nezaslišano ponižanje. Kje so gg. narodni poslanci? Kdo je sodeloval pri tej uredbi? Ali se za tako važno uredbo res ni vprašalo nobenega naših narodnih zastopnikov? Ali bo naše parlamentarno zastopstvo tu molčalo?

Poljski gostje v Ljubljani.

Pisali smo že v zadnji številki o prihodu delegacije poljskih gospodarskih krogov, ki je napravila informativno potovanje po naši državi, da se seznani z razmerami in upozna možnosti za navezovanje intenzivnejših gospodarskih stikov med našo državo in poljsko republiko.

V posebnem salonskem vozu, kojega je dala naša železniška uprava gostom brezplačno na razpolago, je prispela delegacija v petek ob 7.34 zjutraj iz Sušaka. Na postaji so pozdravili goste: komisar Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan Jelačin ml., glavni tajnik g. dr. Fran Windischer in tajnik g. dr. I. Pless. Nadalje so se udeležili sprejema na postaji še konzul g. Milan Dular, načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Eng. Franchetti, zastopnik Društva ljubiteljev poljskega jezika gg. dr. Stelè in Haszlakiewicz i. dr.

Ob pol 10. se je vršil v zborniških prostorih oficijelni sprejem gostov s strani velikega župana, oblasti, mesta in gospodarskih organizacij.

Pred vsemi je pozdravil goste zborniški komisar g. Ivan Jelačin. Uvodoma je izrazil obžalovanje, da se je prvotni načrt, po katerem je bilo določeno vsaj dvodnevno bivanje delegacije v Sloveniji, izpremenil, tako da si gostje ne bodo mogli ogledati niti naših večjih industrijskih naprav, niti naših krasnih letovišč, kjer smo doslej Poljake žal pogrešali.

Po teh uvodnih besedah in prisrčnem pozdravu je g. Jelačin podal izčrpno poročilo

o gospodarskih stikih med Slovenijo in Poljsko

v katerem je izvajal:

Veseloštevani gospodje! Mili gostje!

Veliko zadoščenje mi je, da mi je pripadla čast pozdraviti Vas v imenu Zbor-

nice za trgovino, obrt in industrijo z iskreno dobrodošlico v Ljubljani. Slovenski gospodarski krogi so z velikim zadovoljstvom in veseljem pozdravili vest, da se nameravate na povratku v domovino ob zaključku svojega nadvse uspešnega poseta gospodarskih centrov naše kraljevine ustaviti za kratek čas v Sloveniji ter nam nuditi priliko, da se predstavnik naših gospodarskih krogov seznanijo in zbližajo s predstavniki vodilnih poljskih privrednih organizacij.

Vaše potovanje po Jugoslaviji Vas je vodilo skozi bogate žitorodne kraje Hrvatske, Vojvodine in Srbije, posetili ste naše kršno Primorje in uživali krasote našega Jadrana. Zaključek Vašega poseta velja Sloveniji, ki je tudi bogata na prirodnih alpskih krasotah, bogata na izobilju vodnih sil, ki pa je v agrarnem oziru pasivna in zato prisiljena posvetiti se predvsem obrtni in industrijski aktivnosti. V naših krajih je že dolga desetletja pred vojno obstojala znatna industrijska delavnost, katero pospešujejo ugodni naravni predpogoji.

Obžalujem, da Vam ni dana možnost, da si podrobneje ogledate najznamenitejše kraje Slovenije, proučite naše poslovne prilike ter posetite naše letovišče in alpske preddele, v katerih so bili poljski gostje dosedaj žalibog zelo redki.

Naši poslovni krogi imajo že od prve vrata s Poljsko mnogo stikov. Vendar smatram, da je poglobitev teh stikov možna in potrebna še na mnogih poljih. Poljsko republiko poznamo predvsem kot deželo bogatih zakladov mineralnih olj in naftinih produktov, ki jih potrebujemo za našo industrijo, promet in gospodarstvo in ki jih moramo uvažati. Današnja svečana prilika poseta mi vzbuja spomine na vse dosedanje poskuse poglobitve naše gospodarske vzajemnosti. Dovolite, da Vam nekatere navedem.

Ko smo po zlomu bivše monarhije bili brez obratnih sredstev in je grozil našemu prometu in industriji popolen

zastoj, bila je Poljska, ki nam je v kritični situaciji nudila pomoč. V prvih mesecih po prevratu je že naša Narodna vlada za Slovenijo z odobritvijo poljske vlade sklenila kompenzacijske pogodbe, s katerimi je zagotovila naši industriji in železnicam dobavo mineralnih olj, bencina in mazil ter preprečila tako nevarnost ustavitve obrata. Z velikimi transportnimi težavami smo se morali tedaj boriti, ko so bile železnice v tranzitnih deželah v upravi medzvezniških komisij. Kot kompenzacijo smo vam nudili tedaj naše zaloge tanina in strojilnih izvlečkov ter nekaterih drugih industrijskih surovin.

Po teh pogodbah je leta 1921 pričela propaganda za ekonomsko zblizanje naših interesov z gospodarskimi krogi v Poljski od strani Vašega neumorno delavnega konzulata v Zagrebu. Razvila se je živahna informativna korespondenca z zbornico in dne 13. decembra 1921 se je vršilo tu v naši Zbornici propagandno predavanje o gospodarskih razmerah na Poljskem, v katerem se je opozarjalo naše importerje na ugodnejše prilike nakupa raznih industrijskih izdelkov na Poljskem, ki jih uvažamo vsled tradicij in konzervativnosti za mnogo dražji denar iz drugih dežel. Mnogo načrtov se je zasnovalo tedaj, razvili so se poslovni stiki, toda nestanovitnost valut, poljske in naše, dnevno menjavanje cen in nesigurnost transportov je prekrizala dober del računov in zamisljenih načrtov.

Šele v letu 1923, ko je pri nas prenehala inflacija ter so se začele prilike polagoma stabilizirati, se je situacija začela jasiti. Kot prvo etapo lahko označimo v tem oziru naredbo naše vlade o carinjenju blaga, ki se uvažuje iz Poljske po minimalni carinski tarifi.

Temu je sledila leta 1924 začasna trgovska pogodba z našo kraljevino in končno tudi ureditev direktnega železniskega prometa. Kakor hitro so bili ustvarjeni predpogoji in izvedena na Poljskem valutna reforma, se je naša industrija in eksportna trgovina začela v veliki meri zanimati za poljska tržišča, na katerih je bil položaj za naš izvoz dosti ugoden.

V tej dobi je pričel znaten eksport usnja, čevlarskih in galanterijskih izdelkov iz usnja, karbida, ferosilicija, hmelja ter tanina. Izvoz mnogih drugih predmetov pa je bil vsled pomanjkanja direktnih železniških tarif nemogoč in naši interesi so uvideli, da je za pozitivitev medsebojnih gospodarskih stikov poleg carinske tarife pogodbe posebno važna železniško tarifna pogodba, ker nam sedaj previsoki prevozni stroški otežajo konkurenco na poljskih tržiščih, kakor tudi vam na naših.

Naša statistika zunanje trgovine kaže v kupčijem prometu s Poljsko dosejati veliko nestanovitnost. Naš medsebojni promet pa je v resnici mnogo znatnejši, samo se žal vrši danes še v veliki meri s tujim posredovanjem.

Poljska in naša kraljevina se pojavljata na inozemskih tržiščih danes v mnogih izvoznih predmetih posebno pri agrarnih produktih kot konkurenta, vendar ima medsebojni promet obeh držav še veliko možnosti razvoja. Posebno to lahko trdim z ozirom na razmere in potrebe gospodarstva v Sloveniji, ki bodo ostale pri dobavi produktov mineralnih olj še vedno znatno navezane na Poljsko in ki ima nasprotno tudi za svojo kemično in usnjarsko industrijo pri Vas dobra tržišča.

Kulturni stiki Slovencev s Poljsko, ki se že več decenijev živahno razvijajo, in ki so vodili do tega, da so že pred vojno mnogobrojni slovenski dijaki posejali poljske univerze in so ostali tudi danes propagatorji zblizanja Poljakov in Slovencev, nam olajšujejo delo tudi na gospodarskem polju.

V naši državi ste na Vašem potovanju povsod opazili nebroj možnosti stvarjenja novih podjetij. Tu je tudi mnogo prilik za udejstvovanje Vaše razvite tekstilne industrije in poljskega kapitala. Zlasti je v tej stroki naša država še relativno najbolj pasivna. Naša zbornica nabira sedaj gradivo za trgovinsko pogodbo s Poljsko. Izrazili smo vam v tem oziru naše glavne želje in prosimo, da jih blagovolite tolmačiti poljski gospodarski javnosti. Globoko smo prepričani, da pomeni Vaš obisk novo etapo v poglobitvi medsebojnih

stikov ter da bodo osebni stiki, ki ste jih navezali na tem potovanju in Vaša opažanja pri obisku v Jugoslaviji, prinesli nam obenem mnogo praktičnih koristi in pripomogli, da se ustvari obširnejša baza za kooperacijo obojestranskih gospodarskih krogov.

Izvajanja g. Jelačina so izzvala živahno pritrjevanje.

Nato je pozdravil goste veliki župan g. dr. Fran Vodopivec, ki je v svojih pozdravnih besedah izrazil željo, da bi poset predstavnikov poljskih gospodarskih krogov obrodil mnogo praktičnih uspehov, ki naj bi bili v korist obema državama.

Lepe pozdravne besede je naslovil nato na delegacijo v imenu najvišje samoupravne oblasti, ljubljanske oblastne skupščine, nje predsednik g. dr. Marko Natlačen.

Sledila je nato dobrodošlica mesta Ljubljane, ko je tolmačil gostom magistratni ravnatelj g. dr. M. Zarnik.

V imenu Zveze industrijcev je pozdravil poljske gospodarje predsednik g. Dragotin Hribar, povdarjajoč v svojem govoru potrebo po takojšnji vpostavitvi čim tesnejših gospodarskih stikov med obema državama.

Predsednik Društva denarnih zavodov generalni ravnatelj g. A. Tykač je omenil, da so bili poljski vrednostni papirji pri nas vedno visoko cenjeni in intenzivno zahtevani. Prepričan je, da bomo ob prihodnjem posetu že mogli govoriti o praktičnih uspehih, koje je rodil današnji poset.

Za Društvo ljubiteljev poljskega naroda je pozdravil goste v poljskem jeziku društveni predsednik g. dr. Stelč, ki je v svojem govoru podčrtal, da bodo gospodarski stiki brezdvoma okrepili tudi že stare, že obstoječe kulturne stike med nami in Poljaki.

Nato je pozdravil goste načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Eng. Franchetti, izražajoč pri tem željo, da bi za industrijalci posetili naše kraje kmalu tudi obrtniki viteške poljske republike.

Za dobrodošlice in prisrčni sprejem se je v imenu poljske delegacije zahvalil vodja delegacije g. Stanislaw Landie, ravnatelj odseka poljskega ministrstva za trgovino in industrijo. V svojem govoru je naglasil potrebo po čim tesnejših zvezah med obema, sedaj osvobojenima narodoma. Želel je, da pride kmalu do sklepa definitivne trgovinske pogodbe med Poljsko in Jugoslavijo, da bo mogla Poljska brez posredovanja trgovati z našimi izvozniki, odnosno uvozniki.

Po kratkem prostem porazgovoru so se gostje podali v tobačno tovarno, kjer jim je ravnatelj g. Tome pokazal ves notranji obrat. Goste je spremljal g. veliki župan, zastopniki zbornice in drugi. Po tobačni tovarni so si gostje ogledali muzej, kjer jih je vodil konservator g. dr. Stelč.

Po ogledu muzeja se je vršil obed v srebrni dvorani »Uniona« in nato izlet v Večve, kamor so prispeli okoli 3. ure. Ob spremstvu gen. ravnatelja g. Tykača, kot predstavnika upravnega sveta, generalnega tajnika g. dr. C. Pavlina in inženjerjev podjetja, so si gostje ogledali papirnico. Po pogledu trgovskih obratnih naprav, ki so gostom v resnici imponirale, je uprava papirnic pogostila odlične poljske predstavnike z bogato zakusko.

Zvečer se je vršila večerja v Ljubljanskem klubu, kjer so se zbrali poleg velikega župana g. dr. Vodopivca, predsednika oblastne skupščine g. dr. Natlačena, komisarja zbornice g. Jelačina, glavnega tajnika g. dr. Windischerja, predsednika velesojma g. Bonacha, mag. ravnatelja g. dr. Zarnika še vrsta drugih odličnih predstavnikov uradov in organizacij.

Goste je pozdravil najprej kot domačin prof. dr. Vidmar, nato g. Jelačin, a odgovoril je v imenu poljskih gostov bivši minister za trgovino in industrijo ter narodni poslanec v poljskem sejmju g. ing. Marjan Szydlowski. V prostem razgovoru je že itak kratko odmerjen čas minil skoro bliskoma. Izražajoč z obeh strani iskrene želje, da bi prišlo čimprej do svidenja, so se poljski gostje ločili. Dunajski brzovlak ob 0.16 popolnoči je odpeljal goste čez Maribor in Dunaj neposredno na Poljsko.

Plenarna seja Zveze trgovskih gremijev.

V torek 7. junija 1927 ob 2. uri popoldne se je vršila v restavracijskih prostorih Celjskega doma v Celju plenarna seja Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo. Od 27 gremijev, ki so včlanjeni v Zvezi, je bilo zastopanih po svojih delegatih 22 gremijev. Seji je predsedoval Zvezni načelnik gosp. Vilko Weixl, ki je uvodoma pozdravil navzoče delegate ter jih pozval na skupno delo v procvit slovenskega trgovstva.

Prečital je pismo, došlo od kabineta Nj. Vel. kralja Aleksandra, v katerem sporoča minister dvora, da je Nj. Vel. kralj z zadovoljstvom sprejel izjavo udanosti in zvestobe, katero je Zveza poslala ob priliki redne letne skupščine slovenskega trgovstva v Ptuj. Nato je sporočil, da je sklical načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Pavletič dne 3. junija t. l. konferenco v prostorih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani z dnevnim redom: »Osnovna načela novega volilnega reda Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.« Zveza trgovskih gremijev je bila zastopana na konferenci po svojih zastopnikih ter se je pridružila izjavam Zveze industrijcev, Zveze obrtnih zadrug in drugih gospodarskih korporacij, katere so zastopniku ministra trgovine in industrije soglasno izjavile, da zahtevajo sklicanje pravilno izvoljene zbornice za trgovino, obrt in industrijo; da se s tem da možnost gospodarskim korporacijam, da uveljavijo v težkem položaju, v katerem se nahaja naše trgovstvo, svoje zahteve. Pri tej priliki se je izročila gospodu inšpektorju v zadevi izpremembe volilnega reda za Zbornico posebna spomenica.

Ureditev vprašanja »Trgovskega lista«.

Gospod načelnik Weixl poroča nato, da se je vršila dne 3. junija t. l. v Ljubljani seja redakcijsko-upravnega odbora »Trgovskega lista«, na kateri se je pretresalo vprašanje ureditve razmerja zveze napram lastnikom lista v zmislu sklepa Zveznega občnega zbora. Od strani delniške družbe »Merkur«, ki je lastnica lista, je prisostvoval seji veletržec g. Šarabon, ki je pokazal najboljše razumevanje za Zvezne zahteve, o kojih bo pa poročal upravnemu odboru družbe »Merkur«, ki je edino kompetenten, da dovoli tu kake koncesije. Pričakovati je, da se bo vprašanje v najkrajšem času zadovoljivo rešilo.

Akeija za znižanje poštne za tiskovine.

Na predlog gremija trgovcev v Celju, da pokrene Zveza potrebne korake, da se dosedanje poštne pristojbine za tiskovine znižajo, je Zveza tozadevno izvršila anketo pri vseh gremijih in dobila številne predloge. Ker se je Zveza že lansko leto obrnila s posebno spomenico na ministrstvo pošte in telegrafa s prošnjo, da se pristojbine znižajo, sklene zvezni odbor, da se ponovno naprosi ministrstvo pošt in telegrafa, da ugodno prošnji gospodarskih krogov in zniža tozadevne pristojbine ter da se odlok ministrstva pošt in telegrafa z dne 25. novembra 1925 št. 46.870, ki se nanaša na knjižne oglase in cenike, razširi na vse cenike in kataloge brez izjeme.

Zlorabe inozemskih trgovskih potnikov.

V zadnjem času se je pojavilo nebroj pritožb od strani konzumentov, češ da so bili od strani inozemskih potnikov prevarjeni in oškodovani za občutne zneske. Zlasti prednjači tozadevno trgovski zastopnik tvrdke Schipper z Dunaja, o katerem imajo posamezni gremiji številne pritožbe. Tudi od strani trgovstva, posebno pa detajlistov so se pojavile ostre pritožbe na račun inozemskih potnikov. Opravičeno se naši ljudje razburjajo, zlasti pa če vidijo, da naročajo domači konzumenti blago pri inozemskih potnikih, ki preplavljajo danes celo Slovenijo s kovčki, polnimi blaga. Ta navada se je tako razpasla, da je ministrstvo trgovine in industrije, uvidevši opasnost položaja, v katerem se nahaja naš trgovec-detajlist, izdalo

odredbo, v kateri ugotavlja, da je po veljavnih zakonih prepovedano inozemskemu potniku obiskovati privatnike in sklepati z njimi kupčije in dodaja, da je to prepovedano tudi glede takih predmetov, glede katerih je to po specijelnih predpisih celo našim potnikom dovoljeno.

Ta odredba je za naše trgovstvo izredne važnosti, vsled tega naj bi vsak posameznik strogo pazil, da se od strani inozemskih potnikov ne krši.

Zvezni odbor je po dolgotrajni debati tega vprašanja ugotovil, da so konzumenti v nemali meri sami krivi, da so nasledili lažnjivim vabilom inozemcev. Ugotovilo se je, da je »Trgovski list« v zadnjih treh letih posvečal temu vprašanju največjo pažnjo in dosledno opozarjal kupujoče občinstvo na nevarnost, ki jim preti pri naročevanju blaga od inozemskih potnikov. Vsi apeli in prizadevanja našega trgovstva so ostali brezuspešni. Občinstvo se na pozive, ki jih je naše trgovstvo prinalo v »Trgovskem listu«, ni oziralo.

Prišlo je, kar je moralo priti. Številne pritožbe občinstva nam pričajo, da so nasledle nekatere stranke za velike in občutne zneske, koje nikakor ne morejo poravnati. Mesto naročenega blaga so dobili naročniki po več kosov in po drugih, seveda mnogo višjih cenah, kakor je bilo dogovorjeno. Stranke so vrnile blago, misleč, da bo tvrdka na to pristala. Toda tvrdka se na vse prošnje ni ozirala, uvedla je sodno postopanje, narasli so novi sodni in drugi stroški, tako da je danes marsikateri v velikih skrbih, kaj mu je storiti. Zveza ne more tu v zaščito konzumentov ukreniti nobenih posebnih korakov, ker je pogodba, ki jo je naročnik podpisal, samoobsebi pravno popolnoma veljavna.

Sklenilo se je, da se Zveza obrne potom Zbornice s posebno vlogo, v kateri bo navedla vse najbolj eklatantne primere tvrdke Schipper z Dunaja, na Jugoslovanski konzulat na Dunaju s prošnjo, da se zastopniku imenovane tvrdke ne da več vizuma. Opozorilo se bo obmejni komisarijat in carinsko oblast. Na velikega župana mariborske in ljubljanske oblasti ter na ministrstvo trgovine in industrije se bo odposlala posebna spomenica, v kateri bo zveza v zaščito našega trgovstva zahtevala, da se pokrenejo potrebni koraki.

Točilne pravice.

Kakor znano, je mariborski veliki župan ukinil vsem trgovcem z mešaninim blagom pravico točenja alkoholnih pijač. Ta prepoved je naperjena samo proti trgovcem. Veliki župan mariborske oblasti poudarja v svoji okrožnici, da ni možno priznati pridobljenih pravic trgovcem, ki imajo obrtni list za trgovino z mešanim blagom ali za prodajo alkoholnih pijač v zaprtih steklenicah, ker jih ta obrtna pravica ni nikoli upravičevala k točenju alkoholnih pijač ali prodaji takih pijač za konzum v poslovnih prostorih. Isto velja glede onih, ki so si bili pridobili koncesijo za na drobno prodajo žganih alkoholnih pijač po zakonu z dne 23. junija 1883, drž. zak. št. 62, ki v odst. 3. § 1 izrečno omenja, da prodajalec alkoholnih pijač na drobno ne sme dopuščati, da bi se oddane pijače konsumirale v njegovih prostorih.

O nameri, ki jo namerava tozadevno izvesti veliki župan za ljubljansko oblast, nam ni znano, vendar dvomimo, da bi se v ljubljanski oblasti skušalo trgovstvo po nepotrebnem razburjati.

Tozadevno se je razvila obširna in mestoma ostra debata ter se je ugotovilo, da se trgovcem pridobljenih pravic nikakor ne more odvzeti. Sklenil se je, da gremiji obvestijo one člane, ki posedujejo točilno pravico, da v slučaju odvzetja te pravice vložijo takoj priziv in o tem obvestijo Zvezo, s prepisom pritožbe.

Zvezni odbor je ugotovil, da se precizno izvajanje odredb in zakonov nikjer tako ne izvaja kakor baš v Sloveniji in da se je proti trgovcem naperilo novo ost, ki jih opravičeno

razburja. Znano je, da se v drugih delih države ne postopa s takimi novotarijami, ki bi trgovcem že pridobile pravice odvzemale. V gornjem smo podali poročilo občutne konkurence inozemskih potnikov, ki v sedanjem že itak težkem gospodarskem položaju našega trgovstva povzročajo občutno krizo; s sedanji odredbami se pa hoče naše trgovstvo popolnoma uničiti. Oblasne skupščine nalagajo nova bremena zgolj na rame našim pridobitnim krogom, vsled česar obstoja nevarnost, da se bo v doglednem času našega malega trgovca popolnoma uničilo. Odločno odklanjamo take novotarije, s katerimi se hoče naše trgovstvo podvreči novim šikanam. Nadejamo se, da bodo merodajni faktorji uvideli resnost položaja, v katerem se nahaja naše trgovstvo in izdane naredbe glede točilne takse ne bodo izvajali. (Konec prihodnjic.)

MEDNARODNO DENARSTVO.

Zadnja poročila iz Londona pravijo, da si je nabavila Angleška banka zopet pol milijona funtov. Mislijo, da gre ta nabava na francoski račun. Če je to res, potem niso imela zadnja posvetovanja merodajnih francoskih in angleških finančnikov nobenega pozitivnega rezultata. Pogajanja so šla namreč za tem, da bi nakupila Francija večje množine zlata. Tudi iz Newyorka prihaja poročilo, da je tamošnja Federal Reserve Bank nakupila skoraj za 60 milijonov dolarjev zlata. Ni ga pa še dobila po morju, temveč ga je deponirala pri inozemskih kupčijskih prijateljih. Poleg teh nakupov beremo, da so faktično pripeljali iz Londona v Newyork vsoto 30 milijonov dolarjev na ameriški račun. Sliši se mnenje, da hočejo Federal Reserve Banke s temi obsežnimi nakupi zlata prepričati, da nastopi Francija kot kupec. O Londonu pa beremo tudi, da se zalaga banka z novim zlatom v zameno za ono zlato, ki ga je po prelomu morala oddati Rusom.

ČESKOSLOVAŠKE INDUSTRIJSKE IN TRGOVSKE D. D.

O teh družbah poroča čl. statistični urad po stanju od 31. decembra 1926 sledeče:

V republiki je obstajalo vsega skupaj 1267 domačih industrijskih in trgovskih delniških družb (2 več kot 31. dec. 1925) z delniško glavnico 7107 milijonov Kč. Na industrijo strojev, aparatov, instrumentov (razen elektrotehniških) in transportnih sredstev 736 milijonov; na tekstilno industrijo 709 milijonov; na prometno obrt 639 milijonov; na rudarstvo, obrat plavžev, pridobivanje in pravljanje šote 612; na predelovanje kovin 581; na industrije kamna, zemlje, glin in stekla 563; na kemično industrijo 536 milijonov. Itd. 425 družb je imelo delniško glavnico do 1 milijona Kč, 529 od 1 do 5, 182 čez 5 do 10, 120 čez 10 do 50, 8 čez 50 do 100, 3 čez 100 milijonov. Tekom leta 1926 se je zvišala glavnica pri 114 družbah za 348 milj. Kč; zmanjšala se je pa pri 108 družbah za 246 milijonov; plus znaša torej 102 milijona. Inozemskih delniških družb je bilo na českoslovaškem 79; 25 jih je imelo svoj sedež v Avstriji, 21 v Nemčiji itd.

MEDNARODNA PLOVBA IN LADJEDELNIŠTVO.

Iz Hamburga poročajo: Svetovna plovba je trenutno v znamenju hudega konkurenčnega boja za Južno Afriko. Anglež Thomas se je vrnil v južnoafriško vožnjo in je napravil konkurenčno voznino, ki je deloma 80 odstotkov pod prejšnjimi vozninami. V nadaljnjem razpletu tega boja so stare tvrdke dovolile za razno blago še poseben popust 50 šilingov na voznino, ki gre nad 65 šilingov. To je tako izredno hud boj, da se more izvojevati le z zgubo za vse udeležence. Do sporazuma med tekmeči mora priti; ne more se pa še reči, kdaj in kako se bo to zgodilo. Tudi vožnja v Levanto je v znamenju konkurenčnega boja. Jadranska črta na Reki, ki jo je sprejela svoj čas Levant-sko črto, tako da se bide sedaj tudi konvoznino iz Adrije v Levanto močno znižala in vozi zlasti v hudi konkurenci proti Nemški levantski črti. Zato je Nemška levantska črta okoli 15. maja

odpovedala jadransko pogodbo z Jadransko črto, tako da se bide sedaj tudi konkurenca med Hamburgom in Adrijo. Tudi tukaj še ne moremo reči, kako se bodo razmere naprej razvijale. Tretji okraj, kjer se vrši konkurenčni boj, je vožnja v Južno Ameriko; a ta boj menda poenjuje. Vsekakor spada vožnja v Južno Ameriko danes v tisto vrsto podjetij, ki se plovbnim družbam splačajo. Za Nemce zelo ugoden je promet po Severnem Atlantiku in imajo parniki Hapage in Severnemškega Lloydja celo že naročila za vožnjo nazaj v Evropo. Tudi drugod se vožnja splača.

Zmeraj na novo nastaja vprašanje, zakaj se Zedinjenim državam ne posreči zgradba prekomorskega trgovskega brodovja, ki bi odgovarjalo njih gospodarskim razmeram. Zmeraj bolj se pa vidi, da je njih Shipping Board izredno birokratska zadeva in da se kongres menda ne da pregovoriti k dovolitvi sredstev, s katerimi bi se lahko izgradilo severoameriško trgovsko brodovje. Edini okraj, kjer ima severoameriška plovba nekaj pomena, je ameriški obrežni promet, kjer so Amerikanci inozemsko konkurenco s pogodbami skoraj izključili. Za prekomorski promet so pa ameriške trgovske ladje čisto nesposobne; zgradili so jih ali pred svetovno vojsko ali pa tekom vojske, in ravno v zadnjih osmih letih je ladijska tehnika prav izredno napredovala; danes je pa

nemogoče, da privabiš popotnike z zastarelim ladijskim materialom. Ta položaje se zdi, da se v najbližjem času ne bo spremenil. Ni še namreč dolgo, ko je kongres ponovno odklonil prošnjo za dovoljenje 250 milijonov dolarjev, ki naj bi se porabili za zgradbo severoameriškega trgovskega brodovja.

Nemško ladjedelništvo se je z velikimi naročili zadnjega časa zelo opomoglo; pogoji nemških ladjedelnic za zgradbo novih ladij so danes taki, da ne more konkurirati z njimi ne Anglija, ne Francija in ne Italija. V Angliji so zahtevali delavci v ladjedelnicah zvišanje plače za 10 šilingov na teden in grozijo s štrajkom, če se njih zahteva ne bo izpolnila. Zato bodo morale angleške ladjedelnice ali plače zvišati ali pa bodo morale riskirati štrajk; eno ali drugo bo pa prišlo le nemški konkurenci v prid.

Z načinom subvencioniranja nemškega ladjedelništva pa niso zadovoljne ne delavnice in ne prometne družbe; na slučaji sanacije stettinskih delavnic Vulkan se vidi, da začasna subvencija več škoduje kot pa če bi je sploh ne bilo in če bi bile posamezne ladjedelnice prepustene samim sebi. Vprašanje subvencij bodo najbrž tako uredili, da bo vlada s podporami polagoma prenehala. Vsaj vladino mnenje je to. Vsekakor smatrajo položaj nemških plovbnih družb in nemškega ladjedelništva v bližnji bodočnosti za ugoden.

der polagajo sedaj napeljavo cevi za petrolej do črnomoškega pristanišča Tuapse. Francija bi se na ta način znebila ameriškega in angleškega petrolejskega nadzorstva in petrolejske odvisnosti.

Linolej. Iz Berlina poročajo, da se je dosegel dogovor med vodilnimi evropskimi linolejskimi podjetji vseh držav, in sicer v tej obliki, da se cene za svetovni trg z izjemo ameriških Zedinjenih držav soglasno uredijo. Deloma so se dogovorili tudi o medsebojnem varstvu prodajnih trgov. Dogovoru so priključene vodilne tovarne linoleja v Angliji, Nemčiji, Italiji, Švici, Holandski, Franciji, Švedski, Norveški in Estonski. Spet en kartel več.

Promet.

Direkcija državnih železnic v Skoplju. V prometnem ministristvu se vršijo posvetovanja o ustanovitvi nove železniške direkcije. Vsled nove zgradbe prog, zagotovljenih v proračunu 1927/28, in vsled vršče se reorganizacije obstoječih petih teritorialnih direkcij (Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Subotica) se je izkazala ustanovitev nove direkcije kot potrebna. — Za sedež so izbrali Skoplje.

RAZNO.

Predavanje o Mehiki. Trgovski ataše pri mehikanskem poslanstvu v Rimu g. Salvador Prieto bo imel tekom meseca junija in julija po Jugoslaviji niz predavanj o gospodarskem položaju Mehike in o možnostih za poglobitev trgovinskih stikov med našo državo in Mehiko. Predaval bo v francoščini. V Ljubljani se vrši predavanje 24. ali 25. t. m. in sicer v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Točnejše glede dneva in ure predavanja bomo še poročali.

Vojvodinski hmelj. V Veliki Kikindi so ustanovili odsek producentov hmelja. To je prvi tak odsek v Banatu; doslej so obstojale hmeljske sekcije le v Bački in v Sremu. 1. junija je imela zveza pridelovalcev hmelja svojo redno mesečno sejo. Milorad Matić je poročal o svojem študijskem potovanju po Nemčiji in kako je tam s pridelovanjem hmelja. Daje so prišle na razgovor obolevosti hmeljskih kultur. Iz več krajev prihajajo poročila, da se je pojavila peronospora — zlasti v Vojvodini — in da je napravila veliko škodo. Zveza hmeljskih producentov in hmeljskih eksporterjev je poslala v vse v pošte prihajajoče kraje posebno komisijo; in ta je ugotovila, da je nastopanje peronospore in drugih škodljivcev samo sporadičen pojav in da vzmernirujoče vesti ne odgovarjajo resnici. Stare in nove kulture uspevajo prav lepo in je pričakovati dobrega pridelka. Brž ko se pojavi v kakšnem kraju kakšen škodljivec, takoj bo zveza vse potrebno odredila, da se škoda prepreči.

Novo knjigovodsko delo. V zadnji naši številki smo priobčili oceno novega dela »Knjigovodstvo pridobitnih podjetij«, kojega avtor je honorarni nastavnik naše univerze g. dr. Albin Kandare. Knjigo toplo priporočamo vsem gospodarskim krogom. Obsega 288 (in ne 28, kakor je bilo v oceni pomotoma navedeno) strani s 4 prilogi in stane samo 120 Din. Naroča se pri piscu samem v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Latvijski in ruski lan. Uprava latvijskega lanenega monopola poroča, da je bilo prodanih v drugi polovici maja 2000 ton lanu v Francijo in Belgijo po 92 funtov za tono in da so vsled tega vse zaloge lanu izčrpane. Tudi poročila iz Rusije pravijo, da so že vse zaloge prodane in da je v začetku maja razpolagala ruska centrala lanu komaj z 12.000 pudu blaga. 1 pud = 16,38 kg. Tam gori so prvi producenti lanu na svetu.

Lindberghov aeroplan. Aeroplan, s katerim je dosegel Lindbergh svoj izreden uspeh, ni nič posebnega. Ima razpetost 13,95 m in motor z 250 KS. Največja hitrost je določena z 200 kilometri, a je nagromadil aviatik toliko bencina in olja, da je znašala maksimalna hitrost samo 175 kilometrov. Je pa ta aeroplan nekakšna mešanica med Dornierom in Fokkerjem, ne pravi hidroplan, a vendar toliko pripraven, da se spusti v njem lahko dol na mirno vodo. Kabina, v kateri sedi aviatik, ima samo en se-

Vinocet

Tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši
NAMIZNI KIS
iz pristnega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji
Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Telefon št. 2389.

Trgovina.

Mednarodna trgovska zbornica in velesejmi. Naraščujoče število mednarodnih sejmov in razstav vzbuja pozornost Mednarodne trgovske zbornice. Pravkar je izdala nov pregled vseh od junija do decembra nameranih razstav in sejmov. Pod vodstvom Pirellija in Koehlerja se je vršilo več posvetovanj med zastopniki Mednarodne trgovske zbornice in med delegacijo zveze mednarodnih sejmov. V posvetovanjih so obravnavali vrsto važnih vprašanj, tako na primer trgovsko vrednost velesejmov, njih delokrog, njih vrstenje in dobo in pa ugodnosti za razstavljalce in kupce. Sklenili so, da bodo še znanprej skupaj postopali in bodo stavili tozadevno vprašanje na stockholmski kongres Mednarodne trgovske zbornice ter na zvezo mednarodnih velesejmov. To skupno postopanje bo že zato dobro, ker šteje Zveza mednarodnih velesejmov vse velike razstavnike za svoje člane in ker more Mednarodna trgovska zbornica povsod uveljaviti tako želje razstavnikov kot želje kupcev; saj je ta zbornica priznana glasilu trgovskega in industrijskega sveta.

Svetovna sladkorna kriza. Poslovno poročilo centralne zveze českoslovaške sladkorne industrije za 1925/26 (lep zvezek s 153 stranmi) pripoveduje o trajni svetovni sladkorni krizi sledeče: »Križa traja nadalje, ker doslej še ni ravnovesja med svetovno produkcijo in med porabo, in zato tudi pri dvigu cen v oktobru nismo bili optimisti. To ni bil znak resničnega trajnega ozdravljenja razmer.« — Poročilo navaja nato dokaze, da je bila slutnja o nadaljnjem trajanju krize opravičena, ne samo glede eksporta v inozemstvo, temveč tudi glede domačega konsuma. — Zadnje poročilo iz Prage, od 7. t. m., pravi: Sladkorni trgi so po praznikih zelo slabo prometovali. Nazadovanje v New-

Yorku je znašalo 9 do 14 točk proti zadnjim notacijam pred prazniki in se je položaj pozneje še poslabšal. Iz Jave poročajo, da je znašal majev eksport 51.000 ton, lani pa 27.000 ton; pričakujejo zvišanja v ceni pridelka na Javi.

Industrija.

Poljedelski stroji za Rusijo. Uvoz poljedelskih strojev za Rusijo se je v prvi polovici gospodarskega leta 1926/1927 dvignil napram prejšnjemu letu za 58 odstotkov. Največ je prodala Nemčija, za njo U. S. A., Švedska, Vel. Britanija, Českoslovaška in Avstrija. V importu poljedelskega orodja v Rusijo je pa Avstrija na prvem mestu; za njo pridejo Nemčija, Českoslovaška, Latvija in Poljska. Uvoz poljedelskega orodja se je v zadnjem letu dvignil za 308 odstotkov, torej relativno še za dosti več kot uvoz poljedelskih strojev.

Francija in ruski petrolej. Pisali smo že dolg članek o odplačevanju ruskega predvojnega dolga Franciji in o podelitvi petrolejskih koncesij Francozom. (Prim. Trg. list št. 40!) Sedaj beremo, da so v seji francosko-ruske dolgovne komisije podpisali dogovor, s katerim se Rusija zaveže, da bo plačala Franciji tekom 72 let velike vsote zlatih frankov v svrhu končne ureditve predvojnih ruskih dolgov. Dogovor še ni končno veljaven in bo dobil zakonito moč šele tedaj, če bo Francija dovolila od Rusije zaželeno industrijske kredite v znesku 500 milijonov frankov. V Franciji so s to željo zadovoljni, zahtevajo pa od Rusov dalekosežno jamstvo; zlasti naj zastavijo Rusi vse svoje petrolejske vrelce. Pogajanja o posojilu še niso končana. Težko verjetno je, da bi šlo — kakor pravi naš vir — za vse ruske petrolejske vrelce. Gre najbrž le za petrolejski okraj Groznij na severni strani Kavkaza, ki je izredno bogat in od ko-

dež, in se prav slabo vidi iz nje; Lindbergh si je moral pri poletu pomagati z dvema periskopoma. »Duh iz St. Louisa«, kakor se aeroplan imenuje, je imel na svojem potovanju izbornega pomočnika, veter od zadaj. Ta je rešil Lindberghu življenje in mu je prinesel venec zmage; če bi njega ne bilo, bi aviatik nikdar ne bil dosegel cilja. Skrivnost uspeha tiči v sijajni pogodbi med vetrom, zalogami bencina, motorjem in med živci mladega Amerikanca.

Razstavo kanarčkov »Harcerjev« priredi na sejmišču ob priliki letošnjega velesejma društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk v Ljubljani. Razstavljeni bodo ptičji pevci lastne vzgoje. Na zapadni strani Afrike tvorijo gorski grebeni pogreznjene Atlantide, skupino Kanarskih otokov. Sosedje teh otokov so že Azori in pa Madeira. Na teh otokih vlada južna zmerno topla klima, skozi celo leto enakomerna brez mraza in vročine. Tukaj je zibeljka naših kanarčkov, ki jih najdemo tako v palačah, kakor v bornih kočah. Divji kanarček (fringila canaria) se znatno razlikuje od vdomačenega. Ves je zelen, zgoraj sivkasto, spodaj rumenkasto, perutnice so črnkaste, temnosivi rep je pa belo obrobljen. Hrani se z vsakovrstnim semenjem, sočnim zelenjem in sadjem. Glas mu je mehak, svež, melodičen. V svoji domovini živi kanarček v goščah kraj potokov, v šadnih vrtovih in po mestih. Kanarčka so prinesli v početku 16. stoletja v Evropo, ker se je kmalu prikupil ljudem s svojim prijetnim petjem. Kanarčka ni baš težko hraniti. Gledati je v prvi vrsti na to, da ima udobno kletko in v njej čistočo. Najbolj mu prija nepopolnoma suha, mirna soba s primerno toploto. Kanarčki harcerji so pa še zelo občutljivi, nečist zrak, prah, dim ali preprih mu povzroči hripavost. Sveža mrzla voda učinkuje na nežni ustroj glasilke in dihalnih organov tako slabo, da težko oboli na diha-

lih. Voda naj ostane torej posebno v zimskem času vsaj eno do dve uri v sobi, predno se vloži v kletko. Premrzla voda povzroča tudi želodčne in črevesne bolezni. — Prvi pogoj, da so ptičji zdravi, je pravilno krmljenje. V prodajalnah dobiš navadno že pripravljeno krmo, mešanico raznih semen pod imenom »krma za kanarčke«. Sladkosnednežu pa izredno ugaja, sladkorček, dateljček, suh ali v mleku namočen prepečenec, ne brani se pa tudi trdo kuhanega jajčka. Konoplja je zelo redilna, zato je priporočljiva le za suhe vsled bolezni oslabele rekonvalescente. Zdravim pevcem pa ni pokladati konoplje, ki povzroča hripavost in odebelenje. Kanarčki vseh vrst radi jedo zeleno kresnico, kurja črevec in liste salate. Mokra, prepogostokrat dana zelenjava povzroča grižo, nasprotno pa leči tudi zaprtje. Hruške in jabolka so tudi zdrava hrana. Drobec sepe (Casa sepia), ki jo kupiš v drogeriji ali lekarni, naj kanarčku nikar ne manjka. Kanarček navadno živi 10—12 let, učaka pa pri primerni hrani pri dobri postrežbi tudi dvajset let. — Ker bo ta razstava harcerjev lastne vzgoje gotovo imela mnogo obiskovalcev, je potrebno, da se interesi seznanijo nekoliko boljše s prvotno domovino in načinom življenja te ptice, v kar naj služijo te vrstice.

»Umetni obrt«, nova knjiga Jaše Grgaševića. V založbi »Jugoslovanskega Lloyd« d. d. v Zagrebu je izšlo novo delo g. Jaše Grgaševića »Umetni obrt«. Avtor, ki je sekretar ministrstva trgovine in industrije in jo po svojih gospodarskih člankih v naših gospodarskih krogih že dobro znan, nam je dal s tem prav zanimivo in temeljito obdelano študijo o umetnem obrtu. V »Umetnem obrtu« opisuje g. Grgašević zgodovinski razvoj umetnega obrta pri nas s posebnim ozirom na sedanje delovanje na tem polju našega narodnega gospodarstva. Knjiga obsega vse stroke našega umet-

nega obrta in nam daje lepo sliko dela umetnikov in obrtnih podjetij v celoti in je v tem oziru prvo delo te vrste v naši književnosti. Knjiga je koristna in poučna tudi v informativnem oziru in jo zato toplo priporočamo. Opremljena je z lepimi slikami in stane 45 Din. Knjiga se naroča pri avtorju samem: Beograd, Knez Danilova 15/I., pa tudi v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Drobne vesti. Ogrski uradni list priobčuje uradno naredbo o minimalni kvoti pri prisilni poravnavi izven konkursa. Kvota je zvišana od 40 na 50 odstotkov. — Ameriški zakladni tajnik Mellon poroča, da se bo 30. junija zaključeno proračunsko leto završilo s prebitkom dohodkov v znesku 500 milijonov dolarjev. To je največji prebitok,

ki ga izkazuje ameriški proračun, odkar obstojijo Zedinjene države. — Znani bremenski trdki kave Rolle in Behrens Janssen sta zašli v denarne težkoče, povzročene po neprimerno velikih nakupih kave, ki jim je v pomladi sledil padec v ceni. — Izvoz iz Čehoslovaške v maju je bil za ca 25% večji kot lani. Ves izvoz v mesecih od januarja do maja znaša okoli 7400 milijonov Kč. — Črni dnevi berlinske borze so kljub carinski vojski vsled še zmeraj ozkih zvez med nemškimi in poljskimi denarnimi trgi prešli tudi na Poljsko; tako na primer so zgubile sladkorne delnice 25 odstotkov svoje vrednosti. — Ogrska d. d. konoplje, lanu in jute izkazuje 662.000 pengö čistega dobička. Dividenda znaša 4 pengö na delnico, ki ima vrednost 40 pengö, torej 10%. Lani je dividenda znašala 2.4 pengö. — V zadnjih dnevih se je izvršil na svetovnih železnih trgih preobrat in so se cene dvignile. — Število brezposelnih na Čehoslovaškem je padlo od 72.000 koncem marca na 60.000 koncem aprila. — Po zadnjem izkazu ogrske Narodne banke znaša dolg države banki samo še 116 milijonov pengö, pred pol leta je znašal še 157 milijonov pengö. To rapidno nazadovanje državnega dolga ima svoj vzrok v tem, da je Narodna banka v smislu svojedobnega dogovora zapisala dobiček v kovanju novcev državi v dobro. — Rumunskonomška pogajanja o najetju rumunskega posojila v Nemčiji so se vsled padca rumunske vlade prekinila. Sedaj čakajo, kaj bo rekla nova vlada. — Rumunsko prometno ministrstvo je dovolilo lani 7.750.000 lejev za napravo 17 delavnic za popravo vagonov in lokomotiv. Sedaj je dovolilo še nadaljnjih 2.310.000 lejev in bodo napravili še 5 državnih železniških delavnic za popravila, tako da bodo po dokončani zgradbi razpolagale državne železnice z 22 novimi delavnicami.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstne rudninske vode.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom. Ceniki na razpolago!

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Najboljše v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca

kolesa in šivalni stroji

známke

Gritzner, Adler in Phönix.

Najlepše opreme, posamezni deli, prenametila, igle za vse sisteme — samo v
Najnižje cene. — Tudi LJUBLJANI blizu Prešernovega
na mesečna odplačila. spomenika ob vodi.

Klobuke, slamnike

ter raznovrstno modno in
galanterijsko blago nudi najugodnejše
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.
Radi prezidave izredno nizke cene!

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški
journal, glavne knjige, blagajniške
knjige, vsakovrstne štrake, bloke, mape
kakor tudi vse vrste šolske zvezke Vam
nudi s svojimi prvovrstnimi izdelki naj-
ugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št. 14

knjigoveznica, industrija šolskih
zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Tiskarna MERKUR, Ljubljana

trg.-ind. d. d. — Simon Gregorčičeva ulica 23
se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce,
obrtnike, industrije in urade. — Lastna knjigoveznica

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča šolske zvezke vseh vrst

iz lastne tiskarne. — Tisk in zaloga vseh tiskovin za državne in
samoupravne urade. — Najsolidnejša izvršitev vseh tiskarskih del.
Knjigoveznica.

Zahtevajte cenike!

Telefon št. 2312.

Pošt. hran. št. 10761.

Izdelovanje oljnatih barv, firme, lakov
in steklarskega kleja. — Zaloga
kemikalij in rudninskih barv. — Po-
trebščine za slikarje, pisarje, ličarje
in druge, vse v te stroke spadajoče.

Se priporočam

IVAN JANČAR

Trgovina Miklošičeva cesta 4
Skladišče Vidovdanska c. 14.

Naročajte in
širite povsod
TRGOVSKI
— LIST! —

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce,
rokavice, naramnice, žepni robci,
nakit za obleke, otroške majice,
nahrbtniki, palice, dežniki, klovi v
vseh barvah, šifoni, Solingen žarje,
noži, potrebnosti za krojače, čev-
ljarje, laptarje, šivilje in sedlarje.
Kozna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinca

blizu Prešernovega spome-
nika, ob vodi
Ljubljana.

Najnižje cene! Točna postrežba!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)
Brzjavke: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila,
predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi itd.